

Lục Tinh Tân Văn

聞新省六

MỖI TUẦN RA HAI KỶ NGÀY THỨ NĂM VÀ NGÀY CHỨA NHỰT

Số: 586

BÁN LẺ MỖI SỐ: 0 \$ 05

29 Décembre 1918

17 tháng mười một năm

Năm Mậu Ngọ

DIRECTION ET ADMINISTRATION:

F.-H. SCHNEIDER, 162, Rue Pellerin, Saigon

PUBLICITÉ

ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES

Le centimètre de hauteur sur 0.068 de large. Le décompte des lignes est calculé à raison de 2 centimètres que chaque soit le caractère employé.

BỔ CÁO

Những lời rao về việc buôn bán nếu gửi thư đến Ban quản trị Đồn quản sẽ ghi cho một cái bản để gửi phân minh.

GIÁ BÁN	
TRONG BA PHẦN BẢNG-DỪA	
Mỗi năm	6 \$ 00
Sáu tháng	3 \$ 50
Ba tháng	2 \$ 00
Mỗi số	0 \$ 06
Đổi chỗ	0 \$ 20
BỘ PHÁP VÀ CÁC TRƯỞNG BỊ	
Một năm	20 \$ 00

SỞ TUẦN THÀNH

(La Police)

Tết Annam hịu đến Quần trộm cướp tụ tập. Sở Tuần-thành thiếu linh.

Từ ngày đại lộ Saigon Cholơn lập thành—đại lộ này đặt tên là Boulevard Gallieni—thì Saigon với Cholơn, hai thành thấy nhau thảng một đường, và thông nhau rất tiện. Bất luận xe hơi, xe song mã, xe hai-hành chượng đang mới mà bỏ dang cũ, vì dang cũ đã không đứng rong rãi thì chờ, vì nhiều khác quan có vắng vẻ; đưa khách về khuya, thường bị quân côn-đồ đón ngay ở cửa đường cướp giực. Chẳng dễ chạy ở-đỏ mức độ mà tránh dang cũ, chạy đi nơi cũng vươu, cũng bị quân côn-đồ giực. Mà nơi đường mới quân côn-đồ lại càng làm thêm vì một là Tết annam đã hầu hết, hai là đường vắng chưa có đèn, ba là linh tuần-thành vắng mặt.

T.ó tháng này, t.ệ quan hàng nghề vận xe tha nha thiết xỉ, than trách quân cũng cùng, rằng chẳng phải quân côn-đồ tụ-tập chặn dang Saigon Cholơn, mà thời, cho tới một đồn Tập-trận, một Bà-queo và cảnh Thi-nghê cũng đều như vậy. Chẳng bao giờ, từ trước giờ khuya mà đi đăm đũa hành khách thì máy chò, sợ lộ kẻ trộm về một mình, quân côn-đồ chặn lại-lưng lấy hết, dẫu có la mấy giờ đồng hồ cũng không người tiếp cứu.

Cách vài bữa rày, t.ệ-quan nghề xe kéo đi có việc; dang cũng xa. nên lúc dọc dang t.ệ-quan muốn trước trước mò làm vui, sau cho tướng thời cuộc. T.ệ-quan mới hỏi tên kéo-xe, lòng nghĩ chạy khá hay không? Tên kéo xe cho t.ệ-quan đáp rằng:

« Xe chạy ban ngày thì khá, còn xe chạy ban đêm không khá, vì ban đêm như có mấy mã xa dang, mà bây giờ xa dang thì không dám đưa, như những là mới Saigon đi Cholơn, đi Thi-nghê đi Bà-queo vẫn vẫn... vì quân côn-đồ chặn mấy nẻo vắng mà cướp giực nhiều lắm. Nếu từ mấy nẻo hiểm ỷ không đi, thì làm sao khá được; còn như làm mà đi, thì lại càng hay nữa; chẳng những tiền mới ỷ mất mà tiền chạy từ đầu hôm cũng mất, chẳng nó lựt-lưng lấy không chừa một đồng. Thôi lại, trong học vắng như vậy, linh tuần không có, biết thì bỏ với ai, kêu ai tiếp cứu? Lại lại cũng phải chịu thiệt, phải làm thỉnh để cho nó lấy cho em, nếu tức của thì nó đánh mằm xươu mà chớ! Như cách vài đêm nay, tôi làm gan đưa khách về Bà-queo. Tôi chờ rồi

tôi trở về Saigon, kéo xe đi chậm rãi. Thoạt thấy một gã, đầu tóc hóm Ma-ni, mình mặc quần-áo đen, đứng trong láng cỏ mà kêu rằng: « Xe kéo ngừng lại đó mầy! ». — Tôi liền biết quân bất-lương, muốn cướp. Tôi cứ việc kéo xe đi; tuy tôi chẳng chạy mà chơn bước l.ệ hàng hai. Gã ỷ tiếp: « Nếu ngừng đó sao mới không ngừng? Tao chạy theo mầy chết! ». Tôi thấy có một đ.ừa, tôi không sợ, tôi mới thách nó: « Mầy ra đây! ». — Nó liền ra; tôi để xe xuống ra tay thì vô. Tôi đánh với gã ấy một hồi, t.ệ cũng khá, tôi không hơn nó được. Nó đánh tôi hằm hinh. Xây d.ừa trong buổi, ra thêm hai đ.ừa nữa. Tôi nhảm thế không xong, kéo xe d.ong riết. Chạy về tới v.ườn Bạc-hà và la và chạy, mà, cơ kh.ở thì th.ời người trong xóm không ai ra thì không nói chi, cho tới linh tuần thành cũng không thấy. Tôi chẳng hiểu sao, đã lần rồi, tôi có ý coi, linh tuần thành ít quá. Chỗ phiên ba đó hồi, khuya còn thấy phố-hích, chớ xa thành phố một d.ôi, như là mấy đ.àng vắng, chẳng hề ban đêm thấy linh. »

Cứ thế l.ệ, tên kéo-xe phân phiên d.ầy mà suy thì thấy rõ sở tuần-thành thiếu linh, nên bỏ mấy nẻo vắng dang tuần phòng, để cho quân côn-đồ l.ưng l.ấy. Chẳng cần tới mấy ch.ở h.ết vắng l.àm gì, nơi chốn thì thành cũng vắng. Nhiều khi, có sự đánh l.ừa đánh l.ừa chi gi.ữa, hôm ngày trong thành phố, là ở om, hôm chấp l.ầu linh tuần mới tới. Như đ.ám đánh l.ừa, ch.êm l.ừa nơi xóm đ.iểm tại góc dang Lagrandière-Verdun mà gọi báo « Opinion » đã thông báo cách vài mươi ngày rày đó, lại mới có linh bất.

Đ.ình nhau cho ph.ỉ sự rồi, ai đi dang này. Đường ỷ việc tuần phòng ra thế nào? Có người trách linh không cần việc bổn phận, ch.ở trách ỷ l.àm, phải tưởng rằng t.ệ sở tuần thành thiếu l.inh, cả phần g.ạt cho một người chẳng biết m.ày n.ào gi.ữa, coi sao cho xiết. R.ào dang này, bỏ vắng góc kia, tuần cạnh kia, không ai nơi xóm n.ào. Có ỷ nên quan gi.ữa càng vắng càng hiểm. lại ỷ không kiêng kh.ông sợ. Chẳng cần nói tới mấy ch.ở vắng như là dang Cholơn Thi-nghê Bà-queo, l.àm gì, ch.ở mới khác dang Lagrandière tới Route

Ký từ miễn chiến

(La Signature de l'Armistice)

Bên qui-quốc mới gửi qua đây những tin ch.ởi về sự miễn-chiến, đ.ồn-quân xin d.iên ra đây cho ch.ư t.ệ tương l.àm:

B.ở, t.ệ mai ngày 7 Novembre, trời đ.ong mưa như cầm ch.ình mà đó, thì bên Đ.ại-d.ình A.l.ếm gửi về t.ệng đ.iện-t.ệ qua ch.ớc m.á g.ình Pháp th.àng t.ệ và xin quan Đ.ại-th.ống-s.ái Foch tiếp các ỷ Đ.ại-b.ieu sẽ qua đ.ặng l.ý t.ệ miễn ch.iến.

Quan Đ.ại-th.ống-s.ái Foch nh.ệm l.ời và chỉ những ng.à nào để cho các ỷ Đ.ại-b.ieu mới theo đ.ặng qua h.àng t.ệng l.àng. Theo như l.ời đ.iên th.uyết của ông L.loyd G.orges rằng l.úc đó hai bên đ.ang đ.ánh nhau l.ung l.àm, cho nên các ỷ Đ.ại-b.ieu A.l.ếm phải l.ời ch.ậm một ch.út, song hai bên cứ d.ùng đ.ồn tin mà th.ông tin cho nhau luôn, đ.úng 7 giờ ban mai, có ba cái xe a.ô: nơi theo đ.ặng Frelon chạy tới đ.ường t.ệng của binh Pháp đ.óng khi trước ở phía đ.ông-b.ắc quận C.ép.elle.

M.ở xe h.ưi có gi.ật c.ở trắng và chạy về b.óp kêu l.ớn. Các ỷ Đ.ại-b.ieu A.l.ếm ng.ời xe hơi là ông K.ryberg, W.interfeld, ông G.undelc, ông B.ernstein, ông D.auslov, ông B.ocheler, ông L.ersner, và ông E.itorff. Các ỷ quan về t.ệng Đ.ại-ph.áp kh.án xét các quan Đ.ại-b.ieu A.l.ếm xin đ.ọng thì mới các viên Đ.ại-b.ieu ỷ lên xe hơi của l.àng xa chạy th.àng xuống m.ột Tây-nam. Cách hai giờ thì l.ời l.ầu đ.ái F.ranc fort cũng kêu là Château des Bonshommes.

L.ầu đ.ái này đó ở giữa rừng C.OMPIÈNE. Các quan Đ.ại-b.ieu A.l.ếm Haute l.ời nhà-th.ờ H.uyen-S.ì, mười một giờ khuya chẳng hề có linh. Quân tr.ộm rào rào ch.ấn ch.ấn không người, đ.ạn cho đ.ồn đ.ối, xe, ch.ồng người ta, vì t.్రừ n.ực, ng.ủ nơi vắng ngo.ài hàng-ba, d.ám vào m.óc tai người vợ. Hay là lên, nó chạy, người ch.ồng và hàng xóm r.ượt theo cũng l.àm không có linh.

Th.ế thì, đêm t.ám l.ời, Saigon này không linh gì giữ, b.ên này ng.ủ chẳng yên l.ong, quan Đ.ộc-ly mới nghĩ sao, l.iên sao cho b.á-t.ánh. Quan đ.ư biết rằng m.ột năm đ.ần sự đ.ều có t.్రả t.iên, có đ.ồng th.ứ, đ.ặng để l.àm l.ương b.ổng cho sở tuần-thành tuần v.ãng, cho đ.ần ở y.ên, mà l.òng này, đ.ần ở chẳng yên, ng.ủ chẳng y.ên, để sanh nh.ai bất t.ệ u.ý quân tr.ộm cướp, t.ệ-quan vì đ.ư l.uyện của b.á-t.ánh cả tiếng kêu n.ài qu.uyền ở b.ây l.ệu, t.ình sao cho v.ừa l.òng đ.ần, hoặc thêm linh cho đ.ủ tuần phòng, hoặc r.ình bắt quân tr.ộm cướp. V.ậy mới hết tiếng đ.ần thành phố th.ần oán cho.

L. T. T. V.

đ.ần đó ở l.àm cho đ.ến ngày 11 Novemb.ê là ngày đ.ịnh l.ý t.ệ miễn ch.iến.

Qua này sau, các quan Đ.ại-b.ieu A.l.ếm lên xe l.ừa tại C.OMPIÈNE đi t.ệng R.athondes cho đ.ặng ra m.ặt quan Th.ống-s.ái F.och đ.ặng đ.ợi tại đó. Các ph.ông của quan Th.ống-s.ái Foch t.ệng xe l.ừa b.ừa đó đ.ọng đẹp như m.ột cái ph.ông khác. Khi xe các quan Đ.ại-b.ieu ch.ạy xe của quan Th.ống-s.ái, thì có v.ề-t.ệng l.àng xa m.ời ông Đ.ại-b.ieu E.zberge (y ph.ục số đ.ài) ông W.intl Feid, ông Qu.erndorff và ông G.undell (y ph.ục quan v.ó) qua xe l.ừa bên kia ra m.ặt quan Th.ống-s.ái, khi các Đ.ại-b.ieu b.ước lên xe thì quan Th.ống-s.ái và b. viên về t.ệng Đ.ồn-m.inh h.àng ra t.ệng t.ệng. Cả th.ấy đ.ều đ.ứng ngang m.ặt nhau.

Quan Th.ống-s.ái hỏi m.ột vài l.ời các người A.l.ếm-m.ày là ai đó? Ông E.rzberger thừa l.ại và kh.ại đ.ành ph.ần r.ành t.ệ, bên này quan Th.ống-s.ái kh.án xét l.ý can và nh.ận ỷ b.ằng r.ời, thì quan Đ.ại-b.ieu A.l.ếm xin rằng « Ch.ánh-ph.ủ t.ệ có m.ột hệ đ.ần đ.ái thì phải xin đ.ình ch.iến t.ệng thì r.ời hai đ.àng sẽ cùng nhau l.àm l.uyện ».

Quan Th.ống-s.ái đ.áp, việc ỷ không đ.ược đ.ưa, ch.ỉng nào t.ệng ch.iến l.ý r.ời thì hai bên mới đ.ược h.àng r.àng. Đ.ọng n.ước cảm t.ệ miễn ch.iến, đ.ọc l.ên l.iên đ.ược m.ột các viên Đ.ại-b.ieu, đ.ọc y như l.ời-đ.ồng th.ần Versailles đ.ể đ.ể ra và Đ.ộc gi.ám-qu.ốc Wilson đ.áp n.ập.

Các viên Đ.ại-b.ieu ngh.ê nh.ững đ.iều giao hu.ộc trong l.ý ỷ thì ở ác các m.á l.àm; không đ.ối đ.áp m.ột l.ời, chỉ xin quan Th.ống-s.ái để cho họ về l.ầu đ.ái đ.ես Bonshommes mà l.àm ỷ nhau.

L.úc ỷ các Đ.ại-b.ieu có ỷ xin quan Th.ống-s.ái đ.ự cho m.ột: b.ên t.ệ mi.êng ch.iến đ.ặng đ.ệm về cho Th.ống-s.ái m.ình xem, chẳng đó lại đ.ược gi.ấy đ.ành b.ên Đ.ộc gửi đ.ều xin Th.ống-s.ái Foch gửi l.ý ỷ theo xe hơi qua Đ.ại-d.ình A.l.ếm.

Ông Đ.ại-b.ieu E.đ.ít l.ời ỷ ỷ, sáng b.ữa sau m.ột xe hơi đi qua C.ép.elle và Ch.âteau Ch.ết-hai ngày m.ột t.ệ Đ.ại-d.ình A.l.ếm.

Ngày m.ồng 10-Novembre, ông E.rdoif t.ệng l.ại Francfort và l.àm l.uyện ở các viên Đ.ại-b.ieu m.ột l.ần nữa. Ngày 11-Novembre, s.ớm mai s.ớm, các quan Đ.ại-b.ieu A.l.ếm xin ra m.ặt quan Th.ống-s.ái. Các ỷ quan Th.ống-s.ái đ.ự cho m.ột: b.ên t.ệ mi.êng ch.iến đ.ặng đ.ệm về cho Th.ống-s.ái m.ình xem, chẳng đó lại đ.ược gi.ấy đ.ành b.ên Đ.ộc gửi đ.ều xin Th.ống-s.ái Foch gửi l.ý ỷ theo xe hơi qua Đ.ại-d.ình A.l.ếm.

